

На основу члана 18. став 1. тачка 3. и члана 68. Закона о Народној банци Србије (“Службени гласник РС”, бр. 72/2003, 55/2004 и 44/2010), гувернер Народне банке Србије доноси

У П У Т С Т В О
О ОБАВЕЗИ И НАЧИНУ ПРИКУПЉАЊА, ОБРАДЕ И ДОСТАВЉАЊА
ПОДАТАКА О СТАЊУ И СТРУКТУРИ ПЛАСМАНА, ПОТРАЖИВАЊА И
ОБАВЕЗА БАНАКА

1. Овим упутством прописује се обавеза банака да податке о стању и структури својих књиговодствених рачуна исказују на прописаном обрасцу – образац УССПО, као и начин прикупљања, обраде и достављања тих података.

Обавеза из става 1. ове тачке односи се и на књиговодствене рачуне Народне банке Србије, Агенције за осигурање депозита и Фонда за развој Републике Србије (у даљем тексту: обвезници).

2. Обвезници могу троцифрене рачуне прописане Правилником о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за банке (“Службени гласник РС”, бр. 98/2007, 57/2008 и 3/2009) рашчлањавати према својим потребама, с тим што су дужни да, при сачињавању извештаја за Народну банку Србије, на одређеним рачунима обезбеде софтверска решења која омогућавају:

- да се на четвртој и петој цифри прикажу подаци о секторској структури;
- да се на шестој цифри прикажу подаци о уговореној заштити од ризика код динарских пласмана, потраживања и обавеза са уговореном заштитом од ризика, а подаци о валутној структури да се прикажу код девизних пласмана, потраживања и обавеза;
- да се на седмој цифри прикаже уговорена рочност;
- да се на осмој цифри прикажу подаци о преосталој рочности пласмана, потраживања и обавеза, односно протек времена од дана доспелости до дана биланса за доспеле пласмане, потраживања и обавезе.

Обвезници су дужни да за рачуне исправке вредности, а у оквиру сваке групе рачуна:

- на четвртој цифри обезбеде рашчлањивање према називима троцифрених рачуна;
- на петој и шестој цифри прикажу њихову секторску структуру;

- на седмој цифри прикажу податке о уговореној заштити од ризика код динарских пласмана и потраживања, а валутну структуру код девизних пласмана и потраживања, који се исправљају;
- на осмој цифри прикажу податке о уговореној рочности пласмана и потраживања који се исправљају.

Обвезници су дужни да секторску структуру код рачуна расхода и прихода исказују по основној, једноцифреној секторској подели из Прилога 4 – *Структура обавезних шифара*:

- 1) сектор финансија и осигурања,
- 2) сектор јавних предузећа,
- 3) сектор привредних друштава,
- 4) сектор предузетника,
- 5) јавни сектор,
- 6) сектор становништва,
- 7) сектор страних лица,
- 8) приватна домаћинства са запосленим лицима и регистровани пољопривредни произвођачи,
- 9) сектор других комитената.

Код рачуна ванбилансне евиденције исказује се структура основних рачуна, док се код њихових равнотежних рачуна она не исказује. Салдо троцифреног рачуна ванбилансне евиденције не мора бити једнак његовој структури.

Под даном биланса, у смислу овог упутства, подразумева се последњи дан у месецу, односно дан на који се саставља биланс.

3. Образац УССПО састоји се из заглавља билансних позиција (Прилог 1), заглавља ванбилансних позиција (Прилог 2), упутства о стању и структури пласмана, потраживања и обавеза (Прилог 3), односно списка рачуна за извештај УССПО, структуре обавезних шифара (Прилог 4) и регистра обвезника (Прилог 5).

Образац УССПО чине и подзаглавља билансних и ванбилансних позиција, затим рекапитулација и збир класа билансних позиција и потписи одговорних лица.

За потребе попуњавања обрасца УССПО, Народна банка Србије на својој Интернет страници објављује списак јавних предузећа, који редовно ажурира.

4. Образац УССПО је и по форми и по садржини јединствен за целу територију Републике Србије, одштампан је на српском језику – ћирилицом и саставни је део овог упутства.

5. Заглавље билансних позиција (Прилог 1) садржи следећа обележја:

- 1) број статистичког истраживања,
- 2) Народна банка Србије – Информациона технологија – Централно пријемно одељење,
- 3) назив и место обвезника,
- 4) ознака обрасца,
- 5) назив обрасца,
- 6) датум пријема обрасца у Народној банци Србије,
- 7) врста посла,
- 8) период за који се образац подноси (година, месец),
- 9) матични број обвезника,
- 10) територија обвезника (општина на којој је седиште обвезника),
- 11) врста обвезника,
- 12) врста обрасца,
- 13) број запослених са стањем на крају месеца.

Подзаглавље билансних позиција садржи следећа обележја:

- 14) троцифрени рачун (колона 2),
- 15) назив рачуна (колона 3),
- 16) промет дугује (колона 4),
- 17) промет потражује (колона 5),
- 18) салдо (колона 6).

У оквиру одређених троцифрених рачуна исказују се стање и структура пласмана, потраживања и обавеза на начин прописан тачком 2. ст. 1. и 2. овог упутства.

Рекапитулација класа билансних позиција из Прилога 3 садржи следеће колоне:

- колона 1 – број класе,
- колона 2 – назив класе,
- колона 3 – промет дугује,
- колона 4 – промет потражује,
- колона 5 – салдо.

Заглавље ванбилансних позиција (Прилог 2) садржи следећа обележја:

- 1) Народна банка Србије – Информациона технологија – Централно пријемно одељење,
- 2) врста посла,

- 3) период за који се образац подноси (година, месец),
- 4) матични број обвезника,
- 5) територија обвезника (општина на којој је седиште обвезника),
- 6) врста обвезника,
- 7) врста обрасца.

Подзаглавље ванбилансних позиција садржи следећа обележја:

- 8) троцифрени рачун (колона 2),
- 9) назив рачуна (колона 3),
- 10) промет дугује (колона 4),
- 11) промет потражује (колона 5),
- 12) салдо (колона 6).

У оквиру одређених троцифрених рачуна исказују се стање и структура ванбилансних позиција – на следећи начин:

- на четвртој и петој цифри исказује се секторска структура;
- на шестој цифри исказују се подаци о уговореној заштити од ризика код динарских пласмана, потраживања и обавеза са уговореном заштитом од ризика, а подаци о валутној структури исказују се код девизних пласмана, потраживања и обавеза;
- на седмој цифри исказује се уговорена рочност;
- на осмој цифри исказују се подаци о преосталој рочности.

Образац УССПО садржи и простор за потписе лица које је саставило образац и лица које је контролисало садржину обрасца, простор за потпис руководиоца (лица овлашћеног за потписивање књиговодствених докумената), простор за бројеве телефона и телефакса обвезника и место печата, као и простор за потписе лица која су примила и контролисала образац у Народној банци Србије.

6. Образац УССПО обвезници достављају Народној банци Србије – Информационој технологији – Централном пријемном одељењу (у даљем тексту: Централно пријемно одељење).

Централно пријемно одељење врши пријем обрасца УССПО и води регистар обвезника (Прилог 5).

7. Обвезници образац УССПО достављају електронски, у складу са упутством којим се уређују израда и електронско достављање података Народној банци Србије.

8. Централно пријемно одељење, у сарадњи са организационим јединицама Народне банке Србије у чијем је то делокругу, дужно је да формалну, рачунску и суштинску контролу података из примљеног обрасца УССПО спроведе на начин прописан овим упутством.

9. Обвезници су дужни да уредно попуне сва обележја заглавља обрасца УССПО (редни бр. 1–13 Прилога 1) на следећи начин:

1) у обележје бр. 1 уписан је број статистичког истраживања, који је штампан на самом обрасцу;

2) у обележје бр. 2 уписано је Народна банка Србије – Информациона технологија – Централно пријемно одељење;

3) у обележје бр. 3 уписују се назив обвезника онако како је уписан у Регистар привредних субјеката и место обвезника;

4) у обележје бр. 4 уписана је ознака обрасца, која је штампана на самом обрасцу;

5) у обележје бр. 5 уписан је назив обрасца, који је штампан на самом обрасцу;

6) обележје бр. 6 обвезник не попуњава;

7) у обележје бр. 7 уписана је врста посла за аутоматску обраду података (АОП) и штампана је на самом обрасцу;

8) у обележје бр. 8 уписује се нумеричка вредност године и месеца за које се образац подноси (за годину се уписују две задње цифре те године, а за месеце такође две цифре, при чему се за месеце од јануара до септембра као прва цифра уписује нула);

9) у обележје бр. 9 уписује се матични број обвезника прописан јединственим регистром организација и заједница који је, по делатностима, разврстао Завод за статистику;

10) у обележје бр. 10 уписује се шифра општине на којој је седиште обвезника прописана јединственим регистром организација и заједница – према Шифарнику општина који је, као Прилог 3, објављен уз Правилник о условима и начину вођења рачуна за уплату јавних прихода и распоред средстава с тих рачуна ("Службени гласник РС", бр. 20/2007, 37/2007, 63/2007, 25/2008, 50/2008, 3/2009, 26/2009, 37/2009, 64/2009, 110/2009, 11/2010, 31/2010 и 40/2010);

11) у обележје бр. 11 уписује се шифра врсте обвезника – према шифарнику (Прилог 6);

12) у обележје бр. 12 уписује се шифра врсте обрасца: шифра "1" за билансне рачуне, а шифра "2" за ванбилансне рачуне;

13) у обележје број 13 уписује се број запослених са стањем на крају месеца.

10. У подзаглављу обрасца УССПО:

– обележја бр. 14 и 15 односе се на троцифрени рачун (колона

2) и назив рачуна (колона 3) и штампана су на самом обрасцу, при чему назив и бројеви рачуна одговарају Контном оквиру за банке који је саставни део Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за банке, као и Контном оквиру за Народну банку Србије, који је саставни део Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за Народну банку Србије ("Службени гласник РС", бр. 117/2007, 57/2008 и 3/2009); за сваки троцифрени рачун, односно класу рачуна, онако како су назначени у обележју бр. 15, у колоне 4 и 5 уноси се дуговни и потражни промет (кумулативно од почетка године до краја периода за који се образац подноси, укључујући и почетно стање), а у колону 6 – дуговни или потражни салдо на дан подношења обрасца;

– у обележја бр. 16 и 17 (Прилог 3) уписује се дуговни и потражни промет, а у обележје бр. 18 (колона 6) – салдо рачуна из књиговодства обвезника; ако је салдо потражни, уписује се знак минус испред његове нумеричке вредности.

11. У образац УССПО уписују се све прокњижене пословне промене које се односе на период за који се образац саставља.

За сваки троцифрени рачун који у обрасцу УССПО има салдо и за који је предвиђено исказивање структуре салда према Прилогу 3, банке су обавезне да искажу структуру овог салда користећи прописане шифре из Прилога 4. Салдо троцифреног рачуна и збир салда који се добијају развијеном структуром троцифреног рачуна морају бити једнаки.

12. Подаци у обрасцу УССПО исказују се у хиљадама динара.

13. Обвезници су дужни да обезбеде јединствену структуру и дужину слога, јединствену дужину и позицију поља и правилност уноса поља у одговарајуће позиције слога, као и јединствену логичку контролу свих слогова, у складу са упутством из тачке 7. овог упутства.

14. При изради обрасца УССПО обавезно се уписује, у одговарајући ред предвиђен за унос збира који је штампан на самом обрасцу, збир за класе промета (дугује/потражује) и збир салда.

15. После уписивања података за све рачуне, односно класе саставља се рекапитулација класа билансних позиција. У колоне 3 и 4 те рекапитулације уписују се (преписују) зборови за одговарајућу класу, а на крају се даје збир класа билансних позиција.

16. Обвезници су дужни да податке у образац УССПО унесу закључно с 14. у месецу за протекли месец, да изврше њихову контролу и доставе их Централном пријемном одељењу, с тим што после достављања података не могу вршити књижења под тим месецом, осим код првог достављања за месеце децембар и јануар.

За новоосноване обвезнике, односно за обвезнике који су престали да раде, обавеза достављања обрасца УССПО почиње, односно престаје након истека месеца у коме им је отворен, односно угашен жиро, односно текући рачун.

Рок за унос података, контролу, обраду и достављање обрасца УССПО може се продужити за дане државних празника и у случају више силе, о чему се Народна банка Србије благовремено обавештава.

17. Народна банка Србије је дужна да податке у обрасцу УССПО обради до 17. у месецу за протекли месец.

18. Обвезници су дужни да изврше формалну, рачунску и суштинску контролу података које достављају.

Под формалном контролом података, у смислу ове тачке, подразумева се провера формалне исправности података уписаних у обележја бр. 2, 3 и 4 и од 7 до 18, као и података уписаних у колоне од 3 до 5 рекапитулације класа билансних позиција из Прилога 3, у складу са овим упутством.

Под рачунском контролом података, у смислу ове тачке, подразумева се провера рачунске тачности предвиђених збирова (за сваку класу и укупно за све класе), разлика (салди сваког рачуна) и слагања (равнотежа) активе и пасиве у колонама предвиђеним у рекапитулацији класа билансних позиција (колоне од 3 до 5 Прилога 3).

Под суштинском контролом података, у смислу ове тачке, подразумева се контрола примене правилника из тачке 10. овог упутства.

19. Обвезници су дужни да провере да ли су у једнаким, односно приближно једнаким износима исказана стања на рачунима интерних односа крајем сваког месеца, при чему код коначног достављања обрасца УССПО укупно стање на рачунима интерних односа мора бити једнако нули.

20. Обвезници су дужни да провере потпуност података уписаних у образац УССПО (упис података за све рачуне који се појављују у књиговодству обвезника), као и обухватност тих података.

21. Обвезници су дужни да провере правилност исказаних пословних промена које се односе на пословање у туђе име и за туђ рачун, при чему проверавају да износ салда на ванбилансним рачунима на којима се евидентирају пласмани не буде већи од износа салда на билансним рачунима на којима се евидентирају средства за пословање у туђе име и за туђ рачун.

22. Обвезници су дужни да оцене реалност исказивања стања на појединим рачунима, тј. да оцене да ли су износи унети у образац УССПО у реалним оквирима.

23. Податке уписане у рекапитулацију класа билансних позиција обвезници су обавезни да провере на основу збира сваке класе. Износи уписани у овој рекапитулацији (колоне од 3 до 5 Прилога 3) морају бити једнаки збиру рачуна за сваку класу (колоне од 4 до 6 Прилога 3).

24. Народна банка Србије интерним упутствима уређује пријем, контролу, унос и обраду података за образац УССПО, затим поступак исправке грешака, као и дистрибуцију обрађених података.

25. Народна банка Србије проверава да ли су сви обвезници доставили образац УССПО на прописан начин и проверава спровођење контроле прописане овим упутством.

26. Обвезници су дужни да, ради обезбеђења квалитетних података за даљу обраду, исправе све грешке уочене у обрасцу УССПО и тако исправљен образац доставе Народној банци Србије најкасније до 15. у месецу за протекли месец (или наредног дана после рока за достављање обрасца).

27. Обвезници су дужни да образац УССПО за месеце децембар и јануар, а пре закључних књижења, доставе у року из тачке 16. овог упутства, а, после закључних књижења – образац за децембар дужни су да доставе до 28. фебруара, а образац за јануар до 8. марта, с тим да се за јануар не врши затварање рачуна расхода и прихода.

28. Обвезници су дужни да први извештај коришћењем обрасца УССПО попуњеног у складу са овим упутством, а без исказивања података из тачке 2. став 2, алинеје трећа и четврта, тог упутства, доставе до 24. септембра 2010. године, са стањем на дан 31. августа 2010. године.

Податке из тачке 2. став 2, алинеје трећа и четврта, овог упутства, обвезници ће исказавати почев од израде обрасца УССПО са стањем на дан 31. јануара 2011. године.

29. Обавеза достављања података која је за обвезнике прописана овим упутством не може се утврђивати другим прописима Народне банке Србије.

30. Даном ступања на снагу овог упутства престаје да важи Упутство о обавези и начину прикупљања, обраде и достављања података о стању и структури пласмана, потраживања и обавеза банака ("Службени гласник РС", бр. 125/2007, 57/2008, 63/2008, 3/2009, 39/2009 и 9/2010).

31. Ово упутство ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС“.

О. бр. 50
31. августа 2010. године
Београд

Г у в е р н е р
Народне банке Србије

др Дејан Шошкић, с.р.